

עלון מס' 655

פרשת וארא

כז בטבת תשע"ט

שבת מברכין חודש שבת

ראש חודש ביום שני

המולד יהיה ביום ראשון בשעה 11

13 דקות ו 14 חלקים

ישא ברכה

יצא ע"י אברכי הכולל שבמוסדות "יגל יעקב", חולון
בראשות מו"ר עט"ר הרה"ג יוסף מוגרבי שליט"א

המכתב שלא נשלח!

שיחת השבוע

הגאון הקדוש ה"דברי חיים" מצאנו זצ"ל, סיפר פעם סיפור: בעיר הבירה וינה היה יהודי עשיר, נודע לתהילה. שמו היה רבי שמשון וורטהיימר, אבל כולם קראוהו "השר היהודי". הוא היה בנקאי עתיר נכסים, ובעל השפעה בחוגי השלטון. הן בכספו והן בהשפעתו גמל חסד ללא שיעור עם הכלל והפרט, היה לאחיו לפה בפני השלטונות, והירבה צדקות לעניים ואביונים. זקן ושבע ימים נפטר בשם טוב, ונספד כהלכה. באותו יום, נפטר גם חברו. אף הוא בנקאי יהודי עשיר, אך בכך הסתיים הדמיון ביניהם. עלו שתי הנשמות למרום, עמדו שתיהן לפני כס המשפט, והשר רבי שמשון נידון בראשונה. התבקש לפרוט בפני בית הדין את סדר יומו. "ובכן", פתח ואמר, "הייתי קם בחמש לפנות בוקר, לומד מעט, והולך לבית הכנסת למניין של שש. למדתי פרק משניות אחר התפילה, אמרתי חמישה מזמורי תהילים, ושבתי לביתי לארוחת בוקר. עליתי לבנק, לסידרת פגישות עם מנהלי המחלקות, ולהכרעות חשובות. ובשתיים עשרה - קבלת קהל לענייני צדקות, גמילות חסד והחזקת תורה. באחת וחצי, לערך, הלכתי הביתה, לאכול ולנוח. בשלוש וחצי הייתי קם, ומתחיל בסידרת הפגישות הבלתי רשמיות, ואז הייתי הולך לבית הכנסת, למנחה וערבית, ואחר כך הייתי מתיישב ללמוד - אלא אם הפריעו לי. אם זה רב המבקש תרומה לשיבה, שתדלן המבקש להמתיק גזירה או קהילה המבקשת לבנות מקווה טהרה... זהו. הייתי קורא קריאת שמע והולך לישון. אין לי מה להוסיף". שמעו הדיינים, שקלו ופסקו: "עולם הבא מלא. גן עדן מושלם". שמע הבנקאי השני, ואמר לנפשו: אם כן, אין מצבי רע כל כך... פנו אלי, ושאלוהו: "ואתה, מה היה סדר היום שלך?". ענה ואמר: "ממש זהה, מלבד הבדלים זעירים. קמתי, אמנם לא למדתי ולא התפללתי, אבל הלכתי לבנק ושהיתי בו עד לצהרים, כמוהו. אכלתי ארוחת צהריים והלכתי לנוח, כמוהו. ופתחתי בסידרת פגישות בלתי רשמיות, כמוהו. אמנם לא הלכתי אחר כך להתפלל ולא למדתי בלילה, אבל חוץ מזה הכל זהה..." שמעו, ופסקו: "גיהנם מושלם, אובדן מלא!"... התקומם וקרא: "היכן הצדק?! לחברי קצבתם גן עדן מלא, גם עבור שעות עבודתו! והרי בהן אנחנו זהים, מגיע לי לפחות חצי גן עדן!". ענו ואמרו: "פסק הדין יעמוד בעינו, אבל הרשינו להסבירו לך. משל למה הדבר דומה? במחוז אחד שרר רעב נורא. הדבר נודע לסוחר תבואות, שהיה אדם בעל עקרונות: לעולם לא יפקיע מחיר התבואה, לא יספסר באוכל נפש! אם מחיר הקרון אלף זהובים, לא ידרוש פרוטה נוספת. אבל מחיר של סובין, קש ותבן, מוכן הוא להפקיע. בהם מוכן הוא לספסר. מה עשה, נסע לשם עם ארבעה קרונות טעונים חיטה, ושישה קרונות סובין וקש. שאלוהו: בכמה תמכור את הסחורה? ענה ואמר: אלף זהובים לכל קרון. מחיר מציאה. אבל לא אמכור קרון בודד, אלא את כולם יחדיו! היה שם פיקח אחד, שערך חשבון מהיר: הלא בתנאי הרעב השוררים כאן שווה כל קרון חיטה חמשת אלפים זהובים. אשלם לו עשרת אלפים, כדרישתו, וארכוש את ארבעת קרונות החיטה - ועימם הסובין - וארויח על אתר סכום כפול מהשקעתי! קיבל הסוחר את הכסף, מסר את הקרונות, והלך לדרכו שמח וטוב לב. בדרך פגש בסוחר תבואה, וסיפר לו כיצד מכר תבואה וסובין באלף זהובים הקרון... שמע אותו סוחר, ותמה לטיפשותם של הקונים הרוכשים קש ותבן במחיר אלף זהובים. הטעין עשר קרונות סובין ודהר לאותו מחוז. הציע את הסובין ודרש את המחיר: אלף זהובים הקרון. צחקו עליו כולם, ולעגו לטפשותו... התקומם אולם הסבירו לו: "מה ההשוואה?! הוא מכר תבואה משובחת המבוקשת כאן עקב הרעב, אבל כרך אותה בקניית כל המטען. הסכמנו לעיסקת החבילה. אבל אתה מציע סובין בלבד - בהם, אין לנו צורך..." הוא הדין בכאן, אמרו לאותו בנקאי. רבי שמשון למד בכל עת פנאי, גמל חסד ככל יכולתו, היה לעזר לאחיו, "מכר תבואה משובחת" - וגם "סובין" היו לו: שעות מסחר ותגרות, מאכל ושינה. קנינו הכל יחדיו, ושילמנו במיטב. אבל אתה - הן רק "סובין" תמכור. בהם אין לנו חפץ... והגאון הרב "ישמח משה" זצ"ל, מגאבס שבטוניס, פירש בכך פסוק בפרשתנו: "קחו לכם תבן מאשר תמצאו", אם בכל עת פנאי שתמצאו, תקחו לכם תבונה ותלמדו תורה - "כי אין נגוע מעבודתכם דבר", תקבלו שכר גם עבור שעות עבודתכם!!!

לדיו רב נמצא שימוש נרחב בקולמוס הזהב של גדולי ישראל, לחקוק בנו את מידת הכרת הטוב המהווה את היסוד ואבן פינה בחייו של היהודי עלי אדמות, וראיה חותכת נוספת למידה נפלאה זאת מצינו בפרשתנו במדרש תנחומא השואל מדוע ומפני מה לקו המים והעפר על ידי אהרון (והרי משה היה המנהיג ונתן בפועל את שאר המכות?!). אמר רבי תנחום: אמר לו הקב"ה למשה, המים ששמרוך בעת שהושלכת ליאור, ועפר שהגן עליך כשהרגת את המיצרי, אינו דין שילקו על ידך, לפיכך לקו על ידי אהרון! וסיפור נפלא קראנו על מר"ן רבי יעקב ישראל קנייבסקי, הסטייפלר זצוק"ל שלעת זיקנותו עת כהה כוחו, וכמעט שאינו כתב תשובות בכתב ידו, נשלחו לו מספר שאלות על ידי יהודי בר אוריין שעמד לצידו במהלך השנים ועזר לו במכירת ספריו, התאמץ הרב מעבר לכוחותיו וכתב לו תשובות כהלכה. לאחר שהשליח יצא לבית הדואר, נקרא לשוב חזרה, לקח הרב וכתב מחדש את התשובות, השליח עמד נפעם, בתשובות לא היה שינוי ולא של אות אחת, אם כן איפה מדוע זאת כתב הרב בכוחות לא לו, אם אין שינוי ותמורה?! הרב למען הסר ספק, גילה את אשר התרחש בליבו הארי, ולנו חקק לדורות, חשיבותה ויופיה של הכרת הטוב. בתחילה, כך אמר הרב, כתב בהרגשה של חיוב, ולאחר ששלחתי המכתב נמלכתי בדעתי שחסר היה בקירבי השמחה הצריכה ללוות את האדם הזוכה לקיים ולהשיב טובה למטיבו! ולכן כתבתי אומנם את אותם מילים זהות, אך בריגשי הלב יש הבדל עצום לכל הדעות! אחים יקרים, נשתדל לחשוב ולהתבונן כיצד נוכל להטיב לאשר הטיב עימנו, במילה טובה או במתנה, בעצה או בהקשבה, ונזכה להשריש בקירבנו מידה נפלאה להכיר טובה לה' יתברך ובריותיו!

זמני כניסת ויציאת השבת

ב"ש	חיפה	י-ם	ת"א	כניסת שבת
16:31	16:17	16:13	16:30	כניסת שבת
17:31	17:28	17:28	17:30	יציאת שבת
18:04	18:00	18:06	18:02	רביעית

הפטרת השבוע

הפטרה: כה אמר ה' בקבצי (יחזקאל כ"ח)

(מעין השבוע)

מטעמים לשבת

חידושים לפרשת השבוע

סיפור לשבת

בפרשתנו מסופר על מכשפי פרעה וחרטומיו, שהספורנו ז"ל כותב שעשו את מעשיהם באחיזת עינים, בלהטי כשפים. בתימן נדדו להקות קוסמים ומכשפים, שהיו מאחזים את עיני ההמון בלהטיהם, והצופים גמלו להם בכסף או בדברי מאכל. יום אחד, בערב שבת קודש, הגיעו שני קוסמים לכפר אצ'ויחה, ובשעת בן הערביים חמדו את הרחבה שלפני בית הכנסת כזירת משחק. אחד עלה על כתפי חברו, צלצל בפעמון שבידו, והזמין את כולם לחזות בפלא, כיצד הוא מכה את חברו בגרזן שבידו ובוקע את ראשו לשניים, והלה ישאר בחיים בלא שיאונה לו כל רע. התושבים נהרו ובאו, וביניהם יהודים רבים. היה הדבר למורת רוח לרב, הגאון רבי אפרים יצחק זצ"ל. שכן רבים ביטלו אמירת שיר השירים וקבלת שבת, ובאו לחזות במחזה. הוא ניגש אל הצמד וביקש ממנו להעתיק את מקום המשחקים, אך הם לא שיעו לבקשתו שנאמרה בלב דואב והמשיכו בתעלוליהם. פנה הרב אל מוכתר הכפר, שיאסור על הליצים להקהיל קהילות ברחבת בית הכנסת. אך הלה צחק ואמר: "וכי מה אכפת לכם, אם גוי פוצע את מוחו של חברו?!". התחנן הרב על קדושת השבת ושמירת כבוד המקום, אך הלה הקשה את ליבו ושילחו ריקם. כיון שכך, קם אחד המיוחדים שבתושבי המקום, הגאון הצדיק רבי מרדכי שרעבי זצ"ל, יצא מבית הכנסת אל מקום ההתקהלות, והביט ללא אומר ודברים בצמד הקוסמים. אחד מהם רכב על כתפי חברו, נטל גרזן והיכהו על ראשו. לפתע פרצו צעקות מחרידות. הלהטוט לא הצליח, והגרזן אומנם חדר לראש. האיש התבוסס בדמו וחבירו לא הצליח לשלוף את הגרזן מראשו. או אז נענה מוכתר הכפר ואמר: "אין ספק בכך, שידם של היהודים בדבר!". על אתר כתב מכתב התחיבות בו נאסרה ההתכנסות ברחבת בית הכנסת. הרצים יצאו דחופים בדבר המוכתר, באו לפני הרב, הגאון רבי אפרים יצחק זצ"ל, והעתירו בעדו להתיר את המכשף מאומללותו. ראה רבי מרדכי שרעבי את המכתב, ואמר: "מותרים לכם, מותרים לכם, מותרים לכם - הגרזן נפלט" מראש ההולל, והכל נשמו לרווחה. אז ידעו הכל מה רב כוחה של השבת, וכוח יראי השם!

(מעיינ השבוע)

"ויאמר ה' אל משה השכם בבוקר והתייצב לפני פרעה הנה יוצא המימה ואמרת אליו כה אמר ה' שלוז עמי ויעבדוני". (ח,טז)

כותב רבינו חיים בן עטר זצ"ל: משה רבינו העניו מכל אדם, רגיל היה לקוד קידה לפני כל אדם שברכהו לשלום, לכן אומר לו ה' יתברך "והתייצב לפני פרעה" - תעמוד זקוף לפניו, ואל תברכהו אגב קידה, לבל תגלה בפניו אף שמץ של הכנעה.

(כרם ציון)

"ויאמר ה' אל משה השכם בבוקר והתייצב לפני פרעה וגו' (ח,טז).

אומר רבינו משה אלשיך ז"ל: מסופר במדרש, כי בכניסה לביתו של פרעה היה פתח נמוך שלעומתו ניצב אליל מצרי, כדי שיהיה הכרח לכוף את הראש לפני הפסל עם הכניסה לבית. ברם בשעה שנכנסו לשם יעקב משה ואהרון, נתרומם הפתח, והם נכנסו דרכו מבלי לכוף את ראשם. לפיכך נאמר אצל משה "והתייצב לפני פרעה", ואצל יעקב אבינו "ויעמידהו לפני פרעה" (בראשית מז,ז), שנכנסו לבית פלטינו של פרעה כשהם ניצבים ועומדים, מבלי להיתקל בפתח הנמוך.

(כרם ציון)

"וה' נתן קולות וברד ותהלך אש ארצה" (ט,כג).

כתב המלבים זצ"ל: מטבע העולם ברקים ורעמים, רואים תחילה את הברק ואחר כך שומעים את הרעם, אף כי הברק והרעם באים כאחד, לפי שחוש הראיה מהיר יותר מחוש השמיעה, ועד שקול הרעם מגיע אל האוזן, כבר קלטה העין את אור הברק. ברם, כאן נשתנו הדברים באופן שלמעלה מן הטבע, כאשר שמעו את קולות הרעם והרגישו בברד הניתך ארצה בד בבד עם אש הברק, שהרי קבע משה תחילה את המועד המדויק של רדת הברד והקולות, ואילו היו הללו יורדים זמן מה אחר הברק, היו המצרים יכולים לטעון כי משה לא ידע הדיוק את זמנה של המכה. לפיכך היה הכרח לשנות כאן את סדרי הטבע, וקול הרעם נשמע בד בבד עם ראיית הברק.

(מעינה של תורה)

"את ארץ מגוריהם אשר גרו בה" (ו,ד).

דקדק הרב "כף החיים" זצ"ל, מהו כפל הלשון. היה לו לומר: "לתת להם את ארץ כנען אשר גרו בה". אלא, שמגור הוא לשון מגורים ודירה, ולשון פחד ומורא. והכוונה כאן היא: ארץ הפחד והמגור, אשר התגוררו בה. משום שארץ ישראל היא כארמון המלך, "ארץ אשר ה' אלוקיך דורש אותה, תמיד עיני ה' אלוקיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה". וכל המתגורר בארץ הקודש צריך להזהר במשנה זהירות על כל מעשיו, לפחד במשנה פחד מכל עבירה ועוון, לבל יכעיס את המלך בהיכל קודשו! ואם תהיה זו "ארץ מגוריהם", ארץ שיושביה פוחדים לעבור עבירות, ממילא יזכו להתגורר בה תמיד, ולא תקיא אותם הארץ.

(מעיינ השבוע)

זכו - שכינה ביניהם

הקביע שלי בבית

בדורנו דור התמורות והתהפוכות, הריקנות גוברת. נסיעות רבות של נשים לקברי צדיקים, כנסים של הפרשות חלה וסעודות אמנים, מחפשות קמיעים וחוטמים אדומים ומה עוד לא? אך מה עם הקמיע הבדוק והמנוסה ביותר? תורה! תורת הבעל ותורת הבנים - כל השאר מיותר. באחת הערים בליטא נערכה פעם אסיפה למען הקמת בית חולים יהודי, ובראש האסיפה עמד החפץ חיים זצ"ל. כמוכן מאליו שבין המשתתפים היו כמה וכמה גבירים, שכל אחד מהם התחייב בתרומה, אחד תרם מיטה והיו כאלה שתרמו כמה מיטות. החפץ חיים זצ"ל כיבד מאוד את הגבירים, חיך אליהם והעריך את תרומותיהם, כמי שעושים חסד גדול בתרומתם. בין הבאים היו גם כמה תלמידי ישיבות, שאותם קיבל החפץ חיים בכבוד גדול מאוד, ודבר זה היטב חרה לגבירים. היתכן? אנחנו נותנים כסף והרבה כסף, וגם אותם מכבדים? היו איפוא ביניהם שעמדו ושאלו את החפץ חיים בעקיצה: כמה מיטות תרמו בני הישיבות הללו?... השיב להם מיד החפץ חיים: מה אתם מדברים? כל אחד מהם נתן חמישים מיטות! תמהו הללו ושאלו: מה פירוש שנתנו חמישים מיטות, הלא זה סכום עצום? והלא אנחנו, עם כל כספנו, לא הבאנו אלא עשר מיטות לכל היותר, והם נתנו חמישים? חזר החפץ חיים על תשובתו ואמר: כן, כן, כל אחד מהם נתן חמישים מיטות שלא יהיו... כל אחד מהם נותן כך שימנעו חמישים חולאים! הם תורמים את המיטות שלא יהיו בבית החולים! התורה מגינה ומצילה, תורתם תציל אנשים רבים ממחלות וצרות... (שאל אביך ויגדך). נמצינו למדים שאם רצונה של האישה שבני ביתה יהיו בריאים ושלמים, עליה לאפשר לבעלה ללמוד יומם ולילה, ולא תפנה אליו בטענות שווא ומדוחים, להפסיק חלילה מתורתו, כיון שעל ידי תורתו, זוכה לכל הברכות בביתו.

הנוך לנער

זו האמת ולא תוחלף

מסופר על קצין משטרה בכיר שבא לישיבת פונוביז' לרשום את בנו, לשאלת ראש הישיבה הגרי"ש כהנמן זצ"ל מה לקצין חילוני שאינו שומר תורה ולישיבה? ענהו הקצין בפשטות אך באמת כואבת: בתוקף תפקידי רואה אני בכל יום מה תוצאות החינוך הממלכתי "בפיקוח" משרד החינוך שהוא הכי פחות מחונך במדינה, ואיני רוצה לראות את בני כמותם, ולכן באתי לעשות מה שלא עשו הורי... ידוע הדבר ומפורסם הענין שהורים המחנכים את ילדיהם בחינוך תורני, מרויחים הם ריוח נוסף (מלבד החיוב המוטל עליהם לחנכם לתורה ויראת שמים), שזוכים הם לאושר ולשלום בבית, כיון שהנסיון מורה שאותם שחינו את בניהם בבתי ספר הרחוקים מתורה ומצוות, סבלו מרורות מהתוצאות השליליות ומהתנהגות בניהם. כי חינוך המבוסס על חוקי הגויים והנגררים אחריהם הוציא פרי באושים, כי מלאה הארץ חמס ופשע (ואין כאן המקום לפרט והדבר ידוע לכל) ולעומת זאת אותם הורים שחינו את בניהם בתלמודי תורה ובישיבות הקדושות ואת בנותיהם בבתי ספר חרדיים, ראו ורואים מהם נחת ושלום, ועל ידי כך זוכים שהשכינה שורה בביתם וששון ושמחה הן מנת חלקם, וכל רואיהם יכירום כי הם זרע ברוך ה'. גולת הכותרת של מעשה האדם היא מצות החינוך, שיחנך את בניו לתורה ויראת שמים ומידות טובות, ולמדנו זאת מאבי האומה - אברהם אבינו, שנשתבח הוא על מעשה החינוך יותר מאשר כל שאר מעשיו, שכן נאמר באברהם (בראשית יח, טו): "כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת אחרי, ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט. למען הביא ה' על אברהם את אשר דיבר עליו". עשרה נסיונות נתנסה אברהם אבינו ועמד בכולם, אברהם היה מאכיל ומשקה לכל באי ביתו וגומל חסד עם כל באי העולם, מלמד לבריות אמת ודעת, עמד בנסיון העקידה, ובכל זאת לאחר כל הצדקות והמעשים הטובים, לא זכה שיאמר לו הקדוש ברוך הוא "כי ידעתיו", אלא בשכר הדבר הזה בלבד - "למען אשר יצוה את בניו"... אשרי ההורים אשר ממש ברגעים אלו מקבלים על עצמם את האמת לחנך את בניהם אך ורק לתורה, ויזכו בעבור זה לטוב בזה ובבא.

עשה לך רב

שו"ת ממו"ר הרה"ג
הרב יוסף מוגרבי שליט"א

כן ראוי, כפי שהעלה כף החיים פלאג' וכן הורה כ"ק מרן מורי ורבי זיע"א.

E מי שרוצה להתענות תענית יארציט או תענית חלום, האם יתענה בראש חודש?

אסור להתענות בראש חודש כפסק מרן (תיח א,ה) ואם התענה, יתענה תענית על תעניתו.

E מדוע מזכירים יעלה ויבוא בברכת העבודה ולא בהודאה כמו בחנוכה ובפורים? משום שהיא בקשה לעתיד.

E האם חומרת שכחת יעלה ויבוא כמו חומרת אמירת אתה חונן בשבת שידאג כל השבוע?

אכן, שיש אומרים שהשוכח יעלה ויבוא ידאג כל אותו החודש.

ערבית, ויש שלא אמרו אותו משום פסוקי מקרא בלילה, ולכן אם נהגו לא יבטלו.

E אבל שחל יום השלושים לפטירת אביו ביום ראש חודש, האם יעלה לקברו?

אין עולים לבית העלמין בר"ח בתשלום ימי השבעה או השלושים.

E האם מותר להסתפר בראש חודש, בפרט שחל ביום שישי לכבוד שבת?

משנת חסידים היא שלא להסתפר וטוב להיזהר בזה היכא דאפשר.

E האם יש מצוה להקביל פני רבו בר"ח כמו במועדים?

E בכל שבת מברכין מכריזים על ראש החודש, מה ענין דווקא בשבת ולא סמוך לראש חודש?

משום שכל העם נאספים לבית הכנסת ביום זה.

E האם הציבור צריכים לעמוד בהכרזת החודש? כן נוהגים.

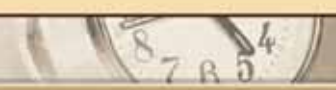
E ציבור שאין לפניו לוח שכתוב בו זמן המולד, האם יכריזו במהלך השבת אחרי שיזדמן להם?

אין זה לעיכובא, אלא די שיכריזו היום בשבוע שיחול בו ר"ח בין יום אחד בין יומיים.

E האם לבטל אמירת מזמור "ברכי נפשי" קודם ערבית של ר"ח משום מקרא בלילה?

מנהג רוב עדות הספרדים לפתוח כן קודם

לעילוי נשמת שרה בת הבצלי כא' בניסן תשע"ח ת.נ.צ.ב.ה.

אל תיקרי הליכות אלא הלכות

E צריך לחזור אחר כוס שלם. שלא יהיה גוף הכוס שבור ולא פגום בשפתו, וכן צריך שלא יהיה פגימה וחסרון בבסיס שלו, ובשעת הדחק כשאין לו כוס אחר - יוכל לקדש עליו.

E אם הכוס נסדק או ניקב בחלקו התחתון באופן שאינו יכול להחזיק רביעית הלוג - פסול הוא לקידוש אף בדיעבד. ולכתחילה אין לקדש על כוס סדוק אף שאין היין נוטף דרך הסדק.

E לכתחילה יש להחמיר שלא לעשות קידוש על כוסות מנייר המיועדים לשימוש חד פעמי. ובשעת הדחק שאין לו כוס אחר, רשאי לעשות קידוש על כוס מסוג זה.

E יכין כוס יפה לקידוש, והמהדרין בוחרים של כסף משום "זה אלי ואנוהו" לכבוד השכינה הנקראת כוס של ברכה.

E לא יקדש בכוס פגום. דהיינו כוס ששתו כבר מיינו, ואפילו אם רק טעמו טעימה מועטת נפגם בכך לקידוש. ובשעת הדחק שאין לו יין אינו פגום (ואין לו אפשרות לתקנו) - מותר לקדש על כוס פגום.

E השותה מהכוס על ידי קנה חלול (באמצעות קש וכדומה), מן הדין אין הכוס פגום, אך כיון שיש תקנה לתקן על ידי הוספת מעט מים או יין, אין להקל.

E ישנה אפשרות לתקן פגם הכוס על ידי הוספת מעט יין מן הבקבוק לכוס, ואף אם יוסיף מעט מים, יש בזה משום תיקון הכוס. ובלבד שהמים לא יחלישו את חוזק היין יתר על המידה.

E הפגימה היא לאו דוקא אם שתה מכוס הקידוש, אלא גם אם שתה מהכד או מבקבוק או מחבית קטנה - נפגם בכך, אבל אם שתה מחבית גדולה - אין להקפיד. ויש מחמירים גם בחבית גדולה, ולכן יש לחוש לדבריהם לכתחילה ולא לשתות מהברז של חבית גדולה.

E יין שנשאר בכוס לאחר ששתו ממנו ורוצה להחזירו לבקבוק, צריך קודם להוסיף מעט יין מהבקבוק לכוס, ואחר כך יחזיר את כל היין מהכוס לבקבוק ובכך נעשה מתוקן וראוי לברכה. ובלבד שיהיה היין שבבקבוק מרובה על היין שבכוס.

E כוס של קידוש ימלאנו שיהא מלא על כל גדותיו. ומכל מקום אם חושש שאם יהא מלא הרבה, ישפך מהיין ויתבזה, ולכן מניח קצת ריק למעלה - אין לחוש, כיון שעדיין שם מלא עליו. ובכל מקרה צריך שיהיה בכוס לפחות שיעור רביעית.

E מובא בתלמוד שהיו חכמים שעשו עיטור לכוס. יש שמעטר את הכוס בתלמידים - שהיה מושיב תלמידיו סביבותיו בזמן הברכה. ויש שמעטר בכוסות - שהיה מניח כוסות מלאים סביב כוס הקידוש לכבוד ולהידור. ואף על

פי שאין אנו נוהגים בעיטור, מכל מקום אין לעשות ההיפך, ולכן אין להניח כלים ריקים על השולחן סביב הכוס בעת הברכה. והגדולים היו נזהרים בזה.

E מצוה מן המובחר לברור יין טוב לקידוש. ולכתחילה מצוה לקדש על יין אדום, ואם אין לו יין אדום או שהאדום אינו משובח - יוכל לקדש על יין לבן.

E אין מקדשים על יין שריחו רע מחמת שנתנוהו בכלי מאוס וכדומה. אף על פי שטעמו וריחו יין שמברכים עליו בורא פרי הגפן, והטעם הוא שמכיון שפסול להנסך על גבי המזבח משום "הקריבהו נא לפחתך", לכן פסול גם לקידוש.

E יין שריחו חומץ וטעמו יין - מקדשים עליו. ואם טעמו טעם חומץ - אין מקדישים עליו, אף על פי שריחו יין, כיון שהולכים בזה אחר הטעם. ומצוה מן המובחר לברור יין טוב לקדש עליו, ושגם ריחו יהיה ריח יין.

E מותר לקדש על יין מבושל, וכן על יין שנתנו בו מעט סוכר או דבש למתקו. ולדעת הרמב"ם אין מקדשים עליו. ואם אפשר יש להדר אחר יין אחר, כדי לצאת ידי חובת הרמב"ם. ויקפיד שיהיין האחר שלוקח יהיה ערב וטעים.

E מיץ ענבים מבושל - כשר לקידוש כיון מבושל, וכן צימוקים שנתבשלו ואחר כך סחטו מהם יין - כשר לקידוש.

E יין ומיץ ענבים מפוסטרים - מותר לקדש עליהם אפילו לכתחילה, וכן פשט המנהג.

(השבת והלכותיה)

אור החיים הקדוש

כפוי טובה במשנת רבינו האור החיים הקדוש

בפרשתנו אומר הקדוש ברוך למשה רבינו שמשה זכה לגילוי השכינה יותר מכל האבות, כי להם ה' יתברך נגלה רק בשם ש-ד-י, ואילו אליו ה' נגלה בדרגת גילוי גדולה יותר, בשם ה-ו-י-ה המיוחד. ושואל רבינו האור החיים הקדוש מדוע ה' הודיע למשה, שהוא זכה יותר מהאבות הקדושים???

ומתרץ רבינו הקדוש, וזה לשון קודשו: 'הכוונה בזה להודיעו כי הוא כפה בטובתו של מקום, שכל כך החשיבו מהאבות, והוא מדבר לפניו במיעוט דרך ארץ'. עד כאן לשון קודשו.

כלומר, כדי שמשה רבינו יתבונן שהוא כביכול מחזיר רעה תמורת טובה, ואם היה מתבונן על הטוב שעשה עימו הקדוש ברוך הוא, בוודאי לא היה מתנהג כך.

ובפרשת מקץ כותב רבינו הקדוש, וזה לשון קודשו: 'אין רעה בעולם, כמשלם רעה תחת טובה'. ובפרשת וירא כותב רבינו, וזה לשון קודשו: 'אין אדם מתחייב רע בעולם, כמשלם רעה תחת טובה'.

[אור החיים וארא פרק ו פסוק יב, מקץ פרק מד פסוק ד, וירא פרק כ פסוק ט]

להצלחה
כל התורמים והמסייעים
לעלון בליל שבת
מבית הכנסת
זכור לאברהם
חולון

לעילוי נשמת
שמעיה כוסיוף
בן יעל
ת.נ.צ.ב.ה

לעילוי נשמת
חז ברכה
בת לאה
ת.נ.צ.ב.ה

להצלחה ברוחניות ובגשמיות
ופרינסה בשפע
רוני ראובן בן מננה
קים מזל טוב
בת עליזה
ולחבדיל לעילוי נשמת
שרה בת לאה הנולדת מן חכם משה

עמוד ופסוק: אורח חיים - פסוק